

Încă un volum dedicat istoriei Bihorului.

Unei părți din Bihor, aceea fără români

Elita culturală și politică ungară/maghiară continuă publicarea volumelor consacrate istoriei Bihorului. Demersul ar fi laudabil dacă ar fi și total onest. Spun aceasta deoarece în toate cele patru volume dedicate până în prezent acestui spațiu ele sunt cel puțin parțiale.

Dacă ar fi secvențiale, urmare a unor opțiuni metodologice asumate de autori, nu ar fi fost nici o problemă, întrucât asemenea practici sunt destul de frecvent întâlnite în discursul istoriografic. Problema este însă alta, aici având parte de o istorie (istorii) a (ale) unui Bihor presupus populat exclusiv de unguri. Românii, germanii, slovacii, țigani, sârbii etc lipsesc cu desăvârșire din peisaj. Acest lucru este inacceptabil pentru o lucrare științifică, așa cum se pretind toate cele patru volume apărute până în prezent.

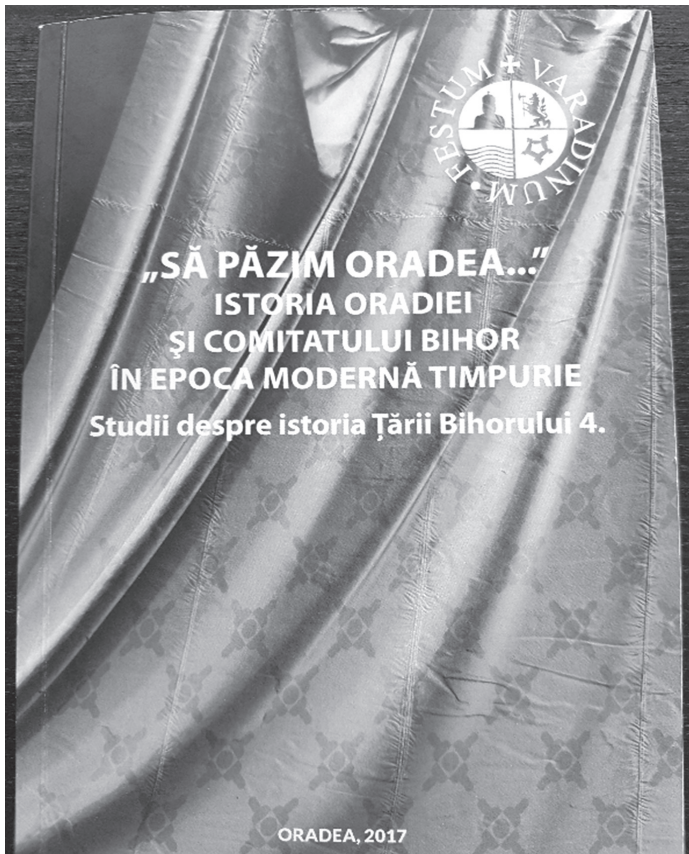
Mai mult, în lipsa românilor nu avem evident nici o sursă bibliografică aparținând unui istoric român. Asta în condițiile în care istoriografia maghiară, inclusiv cea produsă de istorici maghiari din România, invocă adesea tocmai faptul că în lucrările scrise de istorici români nu se regăsesc surse maghiare. Acest lucru este departe de adevăr, cu puține excepții istoriografia română utilizând din plin operele scrise de istoricii unguri. Ultimul din seria celor patru apărute, lansat recent, este rezultatul unei conferințe desfășurate anul trecut în cadrul Festum Varadinum și unde nu a fost invitat nici un istoric de altă etnie decât cea maghiară. Acesta se numește "Să păzim Oradea...". Istoria Oradiei și comitatului Bihor în epoca modernă timpurie. Studii despre istoria Țării Bihorului. Acesta a părut sub egida

Asociației Tanoda și Asociația Culturală Varadinum. Coordonatorul volumului este istoricul ungar Terez Oborni, iar coordonatorii întregii serii sunt profesorul de istorie Szabo Odon și academicianul ungar Zsoldos Attila.

Avem așadar aici o lucrare dedicată nu Bihorului, ci unor aspecte din trecut care îi vizează pe etnicii maghiari din Bihor. Urmărind studiile din volum, un asemenea titlu ar fi fost neamendabil din perspectiva adevărului istoric. Ca să fi mai exacti și ca să înțeleagă bine lumea despre ce este vorba în volum, ar fi fost mai potrivit ca acesta să se numească „Să păzim Oradea...” de majoritari sau despre Istoria unui sfert din populația Bihorului.

Amprenta ideologică și politică se resimte din plin în conținutul acestui volum, așa cum a fost cazul și în precedentele trei. Volumul se deschide cu un cuvânt înainte semnat de istoricul Terez Oborni cadrat în jurul cuvintelor fostului principe al Principatului Transilvaniei, Gabriel Bethlen. Într-o scrisoare din 1616 acesta scria cumnatului său, subliniind apăsător că trebuie "să păzim Oradea pentru că doar așa își va păstra și domnia ta frumoasele bunuri și vom putea păstra și noi Ardealul". Rupte din contextul în care au fost scrise la începutul secolului al XVII-lea, acestea pot părea astăzi pentru cei neinițiați în cunoașterea aprofundată a epocii în discuție, drept o trimitere directă la veșnicele pretenții ale Ungariei de a include Transilvania lumii maghiare.

Ori, scrisoarea lui Gabriel Bethlen are un cu totul alt sens decât cel sugerat aici. Gabriel Bethlen cerea orădenilor, civili și soldați deopotrivă, alături de celelalte cetăți bihorene, să se apere în fața cuceririi otomane

în condițiile în care Imperiul Otoman cucerise Regatul Ungar și desființase practic acest stat (veșnic) milenar de pe harta Europei, iar Transilvania era un principat autonom sub suzeranitate otomană. Ungaria centrală fusese deja transformată în pašalâc, iar otomanii se pregăteau să cucerească și actualele părți de vest ale României. Dealtfel, în 1660 Oradea și Bihorul au devenit pentru 30 de ani pašalâc turcesc.

Întreaga demonstrație a lui Terez Oborni lasă mai degrabă să se înțeleagă faptul că este nevoie „să păzim Oradea...” de români, căci astfel vom avea întreaga Transilvanie. Introducerea, insidioasă, a lui Terez Oborni creează inevitabil și voit confuzie. Aceasta lasă o altă sugestie decât cea la care făcea trimitere Gabriel Bethlen la 1616. Cuvântul înainte nu putea să nu se încheie cu o odă științifică adresată „organizației UDMR Bihor și președintelui său executiv...”,

așa cum stă bine unei lucrări științifice, marcând astfel deplina delimitare a istoricilor de politică. Demersul este, nu-i așa, cât se poate de legitim, întrucât istoria și politica nu fac casă bună niciodată, iar autorii volumului au avut grijă să se separe ferm de politic.

Altminteri, întregul volum se desfășoară în jurul comunității maghiare și a liderilor săi politici și militari. Acestea sunt așa construite încât pare că românii nici nu au existat în zonă. În ceea ce privește pe autorii volumului, Zoltan Peter Bagy este arhivar la Arhiva județului Csongrad din Ungaria, Papp Klara, profesor universitar la Universitatea din Debrecen, Istvan Szabadi, conferențiar la Universitatea din Debrecen, Kalman Mezsauros, cercetător la Institutul și Muzeul de Istorie Militară din Budapesta, iar Peter Torok este arhivar la Arhiva Capitalei Budapesta.

■ Prof. Matei IANCU

Vel Pitar S.A.

cumpără teren intravilan în municipiul Oradea, zona industrială sau zona limitrofă, suprafața 9.000-10.000 mp. Formă teren: dreptunghi, cu latura mică minim 60 ml și latura mare minim 105 ml.

Utilități: gaz metan, energie electrică, apă potabilă, canalizare menajeră, canalizare pluvială, la limită de proprietate sau la maxim câteva zeci de metri de proprietate.

Terenul trebuie să asigure acces facil auto, inclusiv TIR.

Contact: Carmen Sugaru, 0741.270.721, carmen.sugaru@velpitar.ro

Reținut pentru delapidare

Un bărbat bănuit că ar fi delapidat peste 848.000 lei din banii societății angajatoare a fost reținut de polițiștii de investigație a criminalității economice bihoreni.

Polițiștii Serviciului de Investigație a Criminalității Economice au reținut pentru 24 de ore în Centrul de Reținere și Arestare Preventivă al Inspectoratului de Poliție Județean Bihor un bărbat de 36 de ani, din municipiul Oradea, bănuit de comiterea infracțiunii de delapidare. În urma cercetărilor efectuate, polițiștii de investigație a criminalității economice îl bănuiesc pe acesta că, în perioada 21 decembrie 2017 – 20 ianuarie a.c., în calitate de consilier vânzări la o societate comercială din municipiul Oradea, și-ar fi însușit și ar fi folosit în interes personal, împreună cu directorul de vânzări al aceleiași societăți, cercetat de polițiștii bihoreni în aceeași cauză, bani proveniți din neemiterea bonului fiscal, nepredarea numerarului încasat în casieria unității și din avansurile clienților pentru anumite produse comandate. Prejudiciul total cauzat astfel este de 848.030 lei. Azi, polițiștii Serviciului de Investigație a Criminalității Economice din cadrul Inspectoratului de Poliție Județean Bihor îl vor prezenta pe orădeanul de 36 de ani la Parchetul de pe lângă Tribunalul Bihor. Polițiștii Serviciului de Investigație a Criminalității Economice din cadrul Inspectoratului de Poliție Județean Bihor continuă cercetările sub coordonarea unui procuror din cadrul Parchetului de pe lângă Tribunalul Bihor, pentru documentarea întregii eventuale activități infracționale a bărbatului și pentru recuperarea integrală a prejudiciului cauzat. ■

În Parcul Traian Circulație parțial închisă

Comisia de circulație din cadrul Primăriei Oradea a aprobat vineri, 8 iunie, la solicitarea Companiei de Apă, închiderea circulației rutiere în parcul Traian, porțiunea cuprinsă între Penitenciarul Oradea și Banca Națională, pentru o durată de două săptămâni, în perioada 11 - 24 iunie 2018, pentru realizarea etapei a II-a a lucrărilor de reabilitare și extindere a rețelelor de apă, canalizare menajeră și pluvială. Circulația va fi redeschisă din data de 25 iunie. ■

ISU Crișana, cel mai bun din Nord-Vestul țării

Primii pe regiune

urmăre din pagina 1

Gaspar Istvan, plutonier adjutant Aron Popa, plutonier adjutant Daniel Popa, plutonier major Viorel Filip, plutonier major Florin Zbârcea, plutonier major Raul Perț, plutonier major Gheorghe Bokucz, plutonier major Varga Andre.

Locul II a fost ocupat de Inspectoratul pentru Situații de Urgență „Avram Iancu” al județului Cluj, urmat de Inspectoratul pentru Situații de Urgență „Someș” al județului Satu Mare.

Au fost premiate de asemenea, cea mai bună echipă de ser-

vanți formată din plutonier major Gyori Olimpiu și plutonier major Kiss-Mihaly Szabolcs din cadrul ISU „Crișana” al județului Bihor, cea mai bună echipă de paramedici formată din plutonier adjutant Aron Popa, plutonier adjutant Daniel Popa și plutonier major Viorel Filip din cadrul aceluiași Inspectorat și cel mai bun comandant de echipaj, care s-a dovedit a fi plutonier adjutant Cser Jozsef din cadrul echipei Inspectoratului pentru Situații de Urgență „Crișana” al județului Bihor. În urma rezultatelor obținute,

Concursul a fost dominat de fair-pay

pompierii militari bihoreni vor participa la etapa finală a „Competiției Naționale de Descarcerare și Acordare a Primului Ajutor Calificat”, ce se va des-

fășura în județul Argeș, în luna septembrie. Concursul a fost organizat de Inspectoratul pentru Situații de Urgență „Crișana” al județului Bihor. ■ R.C.